

Sygn. akt IV U 1416/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 9 kwietnia 2013r. Nr (...), znak: (...)

o składki na ubezpieczenie wypadkowe

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż płatnik składek J. M., prowadząca działalność pod firmą Hotel (...) nie ma obowiązku opłacania w roku składkowym od dnia 1 kwietnia 2008r. do dnia 31 marca 2009r. składki na ubezpieczenie wypadkowe podwyższonej o 50 %.

Sygn. akt IV U 1416/13

UZASADNIENIE

Skarżąca J. M. złożyła odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 9 kwietnia 2013r. nr (...) znak (...) -RO, którą pozwany ustalił podwyższoną o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, obowiązującą skarżącą jako płatnika składek w roku składkowym od dnia 1 kwietnia 2008r. do dnia 31 marca 2009r. Uzasadnienie odwołania sprowadza się do twierdzenia, że organ rentowy nie określił jasno, na czym polegał błąd przy ustalaniu liczny pracowników, a to nie pozwalało na przyjęcie, że skarżąca zastosowała niższą stopę procentową przedmiotowej składki w sposób zawiniony, co warunkowało dopuszczalność zastosowania stawki karnej 150%.

W odpowiedzi na odwołanie w części dotyczącej decyzji (...) wniesiono o jego oddalenie. Wskazano, że w wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż skarżąca zastosowała niższą stopę procentową przedmiotowej składki w sposób zawiniony, co warunkowało dopuszczalność zastosowania stawki karnej 150%. Powołano się przy tym na art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 167, poz. 1322 ze zmianami, powoływanej dalej jako ustawa wypadkowa). Pozwany wskazał, że skarżąca naliczyła składkę na ubezpieczenie społeczne wypadkowe w wysokości 0,67%, natomiast stosownie do art. 28 ust. 1 ustawy wypadkowej płatnik składek zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych, zobowiązany jest do ustalenia stopy procentowej składki w wysokości 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grupy działalności, a co za tym idzie, winna ona wynosić we wskazanym roku składkowym 1,80%. Nadto organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od decyzji nr (...) oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że odwołania od decyzji nr (...) i od decyzji nr (...) były przedmiotem postępowania sądowego prowadzonego przed tutejszym Sądem pod sygn. akt IV U 1411/13, która to sprawa została w tym zakresie prawomocnie zakończona.

(bezsporne)

Przedmiotem niniejszego postępowania jest odwołanie od decyzji nr (...) z dnia 9 kwietnia 2013r. Odnośnie tej decyzji trzeba wskazać, że bezsporne okazały się jedyne istotne dla jej rozstrzygnięcia okoliczności, tj. po pierwsze, że od dnia 1 kwietnia 2008r. do dnia 31 marca 2009r. skarżąca, prowadząca działalność hotelarską, błędnie naliczała składkę na ubezpieczenie wypadkowe zgłoszonych przez nią ubezpieczonych przy przyjęciu stopy procentowej 0,67%, co pozwany ustalił w toku kontroli zakończonej protokołem kontroli z dnia 26 lutego 2013r. na podstawie Centralnego Rejestru Płatników Składek, przy czym z wyjaśnień skarżącej zawartych w protokole kontroli (k. 499 akt kontroli) wynika, iż w okresie od dnia 1 kwietnia 2008r. do dnia 31 marca 2009r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe była przez nią ustalana w wysokości 0,67% na podstawie zakresu prowadzonej działalności, wnikającej z zaświadczenia o nadaniu numeru REGON. Po drugie bezsporne między stronami było też to, że w omawianym okresie J. M. prawidłowo określiła ilość osób zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego, przy czym trzeba zaznaczyć, że w protokole kontroli z 26 lutego 2013r. stwierdzono m.in. (k. 497 akt kontroli), że w roku 2007 (istotnym z punktu widzenia ustalenia stopy procentowej na omawiany rok składkowy) skarżąca zgłaszała do ubezpieczenia wypadkowego mniej niż 10 ubezpieczonych. Powyżej wskazanych ustaleń protokołu kontroli skarżąca nie kwestionowała ani w zastrzeżeniach do protokołu kontroli (k. 544 - 599 akt kontroli) ani w toku postępowania (wyjaśnienia pozwanej z rozprawy w dniu 7 listopada 2013r.). Również stanowisko organu rentowego było takie (patrz rozprawa z dnia 27 listopada 2013r.), że pozwany nie kwestionował prawidłowości zgłoszenia liczby pracowników do ubezpieczenia wypadkowego w spornym okresie. W ocenie Zakładu nałożenie na skarżącą stawki karnej było uzasadnione zaniżeniem przez nią stopy procentowej stawki składki na ubezpieczenie wypadkowe, które wynikało tylko z zastosowania wadliwej stawki procentowej (protokół rozprawy od 00:06:39).

Mając na uwadze opisane stanowisko stron, Sąd oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie w charakterze świadka księgowej skarżącej D. K.. W ocenie Sądu zbędne było słuchanie świadka, skoro jedyne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności nie były sporne. Podstawą odmowy przeprowadzenia dowodu był art. 227 kpc, zgodnie z którym przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Spór ograniczał się więc do oceny prawnej, tj. czy w realiach rozpoznawanej sprawy istniały podstawy do ustalenia przez organ rentowy dla skarżącego płatnika składek stopy składki na ubezpieczenie wypadkowe podwyższonej o 50%.

Należy wobec tego wyjaśnić, że z art. 22 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wynika, iż stopa procentowa składek na ubezpieczenie wypadkowe wynosi od 0,40% do 8,12% podstawy wymiaru, zaś zasady różnicowania stopy procentowej składek na to ubezpieczenie określają przepisy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Zgodnie z art. 28 ust. od 1 do 3 ustawy wypadkowej stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych w poprzednim roku kalendarzowym wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art. 30 (stopa procentowa zryczałtowana), zaś stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych w poprzednim roku kalendarzowym ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych (stopa procentowa zindywidualizowana).

Ze stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej rozporządzenia z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U. Nr 200 poz. 1692 ze zm., w brzmieniu

obowiązującym w omawianym roku składkowym) tabeli określającej grupy działalności, kategorii ryzyka i stopy procentowe na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności wynika, że najwyższa taka stopa procentowa to 3,60%. Skoro skarżąca zgłaszała do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 osób, powinna też opłacać składki na ich ubezpieczenie wypadkowe przy przyjęciu stopy procentowej wynoszącej 1,80%, tj. 1/2 z 3,60%, zamiast stosowanej przez nią stopy 0,67%, właściwej dla działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, prowadzonej przez płatników zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego 10 i więcej osób.

Na gruncie niniejszej sprawy okoliczność w postaci ustalenia przez płatnika nieprawidłowej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe spowodowała odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości. Z tego też powodu J. M. obowiązana jest do odprowadzenia wraz z odsetkami różnicy między wysokością składek należnych a odprowadzonych. Wystąpienie powyższej okoliczności nie oznacza jednak, że można płatnika obciążyć stawką karną. Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 25 listopada 2008r. (sygn. akt III AUa1163/08) wskazał, że odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Z powołanego przepisu wynika, że jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 lutego 2011r. (sygn. akt II UZP 1/11, OSNP 7-8/2012 poz. 102), Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zastosować sankcję określoną w art. 34 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 3 ustawy wypadkowej wobec płatnika zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 osób tylko wówczas, gdy nieprawidłowo ustalił on tę liczbę ubezpieczonych (nieprawidłowo zastosował art. 28 ust. 3 tej ustawy). Zdaniem Sadu Najwyższego przekazanie przez płatnika składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki w wysokości niższej od wymaganej, jeśli wynika ono z innych powodów niż nieprawidłowe ustalenie osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego, nie wyczerpuje hipotezy normy art. 34 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy wypadkowej i nie implikuje skutku objętego jego dyspozycją.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowiska wrazone w cytowanych orzeczeniach. Sankcja, o której mowa w art. 34 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy wypadkowej, możliwa jest do zastosowania tylko w razie zgłoszenia do ubezpieczenia wypadkowego nieprawidłowej liczby pracowników, gdy rezultatem tej nieprawidłowości byłoby zniżenie składki. W praktyce taka sytuacja mogłaby mieć miejsce, gdyby płatnik składek nie zgłosił do ubezpieczenia wypadkowego wszystkich zatrudnianych przez siebie pracowników, ewentualnie gdyby płatnik, który powinien zgłosić do ubezpieczenia mniej niż 10 osób, w sposób zamierzony zawyżył liczbę zgłaszanych do ubezpieczenia pracowników po to, aby opłacać z tego tytułu składkę według niższej stopy procentowej, właściwej przy prowadzonej przez niego działalności dla płatników zgłaszających co najmniej 10 ubezpieczonych.

W omawianej sprawie okoliczności takie nie zachodziły. Skarżąca zgłosiła do ubezpieczenia wypadkowego niekwestionowaną przez organ rentowy liczbę osób poniżej 10. Jednocześnie nie przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nieprawdziwych (wprowadzających w błąd) danych, ani też nie zataiła danych istotnych, o których mowa w art. 31 ustawy wypadkowej. Skarżąca błędnie natomiast ustaliła wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Taka zaś sytuacja nie wyczerpuje hipotezy normy prawnej zawartej w art. 34 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy wypadkowej. Dlatego, wbrew stanowisku organu rentowego, nie ma podstaw do ustalenia dla skarżącej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w podwyższonej wysokości, co – jak już wskazano wyżej – nie skutkuje brakiem obowiązku dopłacenia ewentualnie brakującej części składki, obliczonej wg stopy 1,80%.

Wobec tego, w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż płatnik składek J. M., prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Hotel (...), nie ma obowiązku opłacania w roku składkowym od dnia 1 kwietnia 2008r. do dnia 31 marca 2009r. składki na ubezpieczenie wypadkowe podwyższonej o 50%.